

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί του με αρ. πρωτ. εισ. Ε.Δ.Ε.Υ.Α. 1871/2.10.2012

Ερωτήματος της Δ.Ε.Υ.Α.

Ερωτάται εάν είναι νόμιμη η εξόφληση των υποχρεώσεων της Δ.Ε.Υ.Α. για την πληρωμή εκτελεσθέντων έργων και προμηθειών με μεταχρονολογημένες επιταγές.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος η γνώμη μου είναι η εξής:

Η επιταγή είναι έγγραφη εντολή πληρωμής προς τράπεζα και αποτελεί γεννημένο εις διαταγή αξιόγραφο στο οποίο ενσωματώνεται αυτοτελής και αφηρημένη απαίτηση κατά του εκδότη και των οπισθογράφων. Περιέχει διπλή εξουσιοδότηση του εκδότη, αφενός προς τον πληρωτή (την Τράπεζα) να πληρώσει αυτόν προς τον οποίο απευθύνεται η εντολή και αφετέρου προς τον λήπτη να ζητήσει πληρωμή από τον κατονομαζόμενο στην επιταγή πληρωτή. Δεν αποτελεί μέσο πίστωσης, όπως η συναλλαγματική, αλλά μέσο πληρωμής. Όποιος δίνει συναλλαγματική χρειάζεται χρήματα, ενώ όποιος δίνει επιταγή έχει

χρήματα (Ν. Ρόκας, Αξιόγραφα, Αντ. Ν. Σάκκουλας Αθήνα 1992, σελ. 133-134).

Το αξιόγραφο της μεταχρονολογημένης επιταγής ως μέσο πληρωμής προβλέπεται στο άρθρο 28 παρ. 2 του ν. 5960/1933 περί επιταγής. Το άρθρο 28 του εν λόγω νόμου ορίζει: «1. Η επιταγή είναι πληρωτέα εν όψει. Πάσα αντίθετος μνεία θεωρείται μη γεγραμμένη. 2. Η επιταγή εμφανιζόμενη προς πληρωμήν προ της ημέρας της σημειουμένης ως χρονολογίας της εκδόσεως αυτής είναι πληρωτέα την ημέραν της εμφανίσεως». Περαιτέρω, το άρθρο 29 του ίδιου νόμου ορίζει: «Η επιταγή, η εκδοθείσα και πληρωτέα εν τη αυτή χώρα εμφανίζεται προς πληρωμήν εντός προθεσμίας οκτώ ημερών. [...] Αφετηρία των ανωτέρω σημειουμένων προθεσμιών, είναι η επί της επιταγής, ως χρονολογία εκδόσεως αναγραφόμενη ημέρα».

Από τα ανωτέρω άρθρα προβλέπεται ότι η επιταγή είναι πάντοτε πληρωτέα εν όψει (με την εμφάνισή της) και η προθεσμία για την εμφάνισή της είναι οκταήμερη με αφετηρία την επομένη της ημερομηνίας έκδοσης της επιταγής. **Στην παρ. 2 του άρθρου 28 προβλέπεται ότι, σε κάθε περίπτωση, και οι μεταχρονολογημένες επιταγές, ήτοι αυτές που φέρουν ημερομηνία μεταγενέστερη της πραγματικής ημερομηνίας εκδόσεως, μπορούν να εμφανιστούν αμέσως για πληρωμή, δηλ. ακόμα και πριν από την αναγραφόμενη ημερομηνία.** Σημειωτέον ότι η επιταγή μπορεί να πληρωθεί και με την πάροδο της οκταήμερης προθεσμίας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει ανακληθεί από τον εκδότη (άρθρο 32 του ν. 5960/1933).

Η μεταχρονολογημένη επιταγή, επομένως, υφίσταται ως αξιόγραφο που αναγνωρίζεται από το νομοθέτη κατά τη σαφή διάταξη του άρθρου 28 παρ. 2 του ν. 5960/1933 περί επιταγής χωρίς να βλάπτει το κύρος του τίτλου, καθόσον η διάταξη αυτή δεν αλλάζει τη λειτουργία του θεσμού από μέσου πληρωμής σε μέσο πίστεως. Και τούτο διότι ο χαρακτήρας της επιταγής ως ex lege μέσου πληρωμής στηρίζεται κυρίως: α) στην ύπαρξη ημερομηνίας έκδοσης ως τυπικού στοιχείου του τίτλου που λειτουργεί ως ημερομηνία εμφάνισης προς πληρωμή εντός προθεσμίας που ορίζει ο ίδιος ο νόμος και β) στην κατά το νόμο ανυπαρξία ημερομηνίας λήξης. Ενόψει της ρύθμισης αυτής πρέπει να γίνει δεκτό ότι, γενικά από απόψεως δικαίου επιταγής, η μεταχρονολόγηση της επιταγής δεν επάγεται κατά τη ρύθμιση του νόμου συνέπειες.

Ως εκ τούτου, η μεταχρονολογημένη επιταγή είναι καθόλα έγκυρη, πληρωτέα άμα τη εμφανίσει και παράγει πλήρεις έννομες συνέπειες. Η δε απόκτησή της δεν αποκλείει την άμεση εμφάνισή της και την εκ μέρους του κομιστή άσκηση όλων των σχετικών από τον τίτλο δικαιωμάτων. Άρα δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι απαγορεύεται η επέλευση των συνεπειών του κοινού ουσιαστικού δικαίου μεταξύ των συμβαλλομένων, οι οποίες πάντως δεν πρέπει να έρχονται σε σύγκρουση με το δίκαιο της επιταγής. Και τούτο διότι συνήθως η μεταχρονολόγηση στηρίζεται σε (ρητή ή σιωπηρή) εκτός τίτλου συμφωνία των συναλλασσομένων ή στις συναλλακτικές τους συνήθειες, πράγμα που καταρχήν επάγεται την δέσμευση των μερών σύμφωνα με τις διατάξεις του κοινού δικαίου, ήτοι τις σχετικές

διατάξεις του Αστικού Κώδικα (Ι. Μάρκου, Δίκαιο της Επιταγής, 5^η έκδοση, Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 2012, σελ. 279).

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η χρήση της μεταχρονολογημένης επιταγής είναι επιτρεπτή εκ του νόμου, δεν θίγει το κύρος του τίτλου και **αντιμετωπίζεται εκ του νόμου όπως και η απλή επιταγή πληρωτέα εν όψει, χωρίς να αποτελεί βλαπτικό μέσο για τα συμφέροντα του Δήμου προκαλώντας ζημία σε αυτόν.** Για αυτόν τον λόγο μπορεί να εκτελέσει νομίμως τις βασικές λειτουργίες της επιταγής ως μέσο πληρωμής, με βάση τη συμφωνία των μερών, **πολλώ δε μάλλον όταν αφορά σε συμφωνία για καταβολή αμοιβής μετά από εκτελεσθείσες εργασίες (έργων, προμηθειών κλπ) στην οποία απέβλεψαν προεχόντως τα μέρη.**

Είναι διάφορο το ζήτημα εάν λόγω της οικονομικής δυσπραγίας στην οποία έχει περιέλθει το σύνολο των Δήμων της χώρας, οι Δήμοι βρίσκονται σε αδυναμία πληρωμής των συμβατικών και μη υποχρεώσεών τους, διότι αφενός η έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων δεν ήταν εξ αρχής γνωστό ότι θα επέλθει στο μέλλον και αφετέρου η έκδοση των εν λόγω επιταγών έγινε μετά από συμφωνία των μερών για την πληρωμή εργασιών που παραδόθηκαν προσηκόντως βάσει αμφίπλευρων συμβατικών υποχρεώσεων. Διάφορο επίσης είναι το ζήτημα της ακάλυπτης επιταγής (άρθρο 79 του ν. 5960/1933 περί επιταγής), η χρήση της οποίας ως μέσο πληρωμής επισύρει αστικές και ποινικές συνέπειες.

Η χρήση μεταχρονολογημένης επιταγής, επομένως, συνιστά τόσο νόμιμο μέσο πληρωμής (μη απαγορευμένο από το νόμο) όσο και συνήθη συναλλακτική πρακτική.

Αθήνα, 4.10.2012

Πάνος Ζυγούρης